

**Avenços en Neurobiologia de la Comunicació i del
Llenguatge**

Codi: 43609

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4315497 Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge	OB	0	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Sonia Darbra Marges

Correu electrònic: Sonia.Darbra@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Si hi ha estudiants no competents amb la llengua catalana, la docència es farà en castellà

Equip docent

Margalida Coll Andreu

Marcos Pallarés Anyo

Prerequisits

No es necessiten prerequisits previs.

Objectius

L'objectiu del mòdul és el coneixement actualitzat de la neuroanatomia funcional del llenguatge i de la comunicació, que requereix entendre les bases neurobiològiques subjacents, així com la naturalesa dels mecanismes genètics i epigenètics dels seus trastorns, i la importància de la relació entre els factors genètics i els factors ambientals protectors i de risc. És fonamental comprendre també les capacitats de desenvolupament cerebral durant el cicle vital i la reorganització funcional dependent de l'experiència, i conèixer les darreres actualitzacions en la neuroquímica dels trastorns de la comunicació i del llenguatge.

Competències

- Aplicar el mètode científic en la pràctica professional.
- Aplicar els fonaments de la bioètica i actuar d'acord al codi deontològic de la professió considerant la diversitat sociocultural i les limitacions associades a les diferents patologies.
- Desenvolupar la pràctica professional des de la perspectiva de la qualitat i la millora contínua, amb capacitat per avaluar-la i optimitzar-la.
- Dominar les habilitats i mitjans necessaris per al treball en equip i en grups multidisciplinaris.

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Recaptar, analitzar i utilitzar críticament les fonts d'informació necessàries per a l'avaluació i la intervenció logopèdica.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar l'actuació professional en el context de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge al codi deontològic.
2. Conèixer el llenguatge propi de fonts d'informació no logopèdiques en el context de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge amb la finalitat d'interpretar adequadament les informacions proporcionades per altres professionals.
3. Dissenyar i realitzar presentacions adequades al context professional en el context de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge.
4. Dur a terme la lectura crítica d'una publicació científica en l'àmbit de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge, sobre la base de la qualitat metodològica del disseny de recerca utilitzat i de la rellevància científica i pràctica dels seus resultats o aportacions.
5. Dur a terme una revisió sistemàtica en l'àmbit de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge per sintetitzar la millor evidència científica disponible.
6. Escriure informes en l'àmbit de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge adequant-los als estàndards de les principals associacions científiques.
7. Formular preguntes rellevants i definir adequadament objectius i hipòtesis de recerca per a la resolució de problemes en l'àmbit de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge.
8. Identificar limitacions i biaixos de la disciplina en el context de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge.
9. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
10. Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
11. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
12. Reconèixer la importància i identificar els recursos relatius a la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge per a una actualització permanent en l'exercici de l'activitat professional.
13. Reconèixer la necessitat d'exploracions neurobiològiques addicionals complementàries a les fonts d'informació recaptades.
14. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
15. Utilitzar les fonts documentals per a l'obtenció d'informació pertinent en l'àmbit de la neurobiologia de la comunicació i del llenguatge, seleccionant les més adequades i argumentant els criteris de qualitat i de qualitat de les mateixes.

Continguts

1. La genòmica de les capacitats cognitives
2. Alteracions genètiques i epigenètiques en els trastorns del llenguatge i la comunicació

3. Alteracions genètiques i epigenètiques en els trastorns cognitius
4. Avenços en la neuroanatomia funcional de l'audició, el llenguatge i de la comunicació.
- 5 . Desenvolupament cerebral al llarg del cicle vital
6. Reorganització funcional dependent de l'experiència
- 7 . Avenços en alteracions neuroquímiques en els trastorns del llenguatge i la comunicació.

Metodologia

La metodologia docent es fonamenta en diïferents activitats. Depenent de la situació, es duran a terme classes magistrals actives o seminaris i es realitzaran activitats autònomes supervisades.

Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	27	1,08	1, 2, 8, 9, 10, 12, 14
Presentació oral de treballs	4,5	0,18	1, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Tutoria	7,5	0,3	
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació en revistes, llibres i altres fonts de documentació	8	0,32	4, 5, 11, 13, 14, 15
Elaboració de treballs escrits	15	0,6	1, 2, 3, 6, 7, 8, 12
Elaboració presentació oral	7	0,28	1, 3, 6, 7, 8, 10, 15
Estudi personal	40,5	1,62	1, 9, 11, 14
Lectura d'articles i altres documents científics	40,5	1,62	2, 7, 8, 9, 11, 15

Avaluació

L'avaluació de Mòdul es durà a terme seguint les "Pautes d'avaluació de les titulacions de la Facultat de Psicologia", que trobareu a <https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html> , i a partir de varies evidències d'aprenentatge que són:

EV1: Anàlisi crític de fonts bibliogràfiques científiques (25% de la qualificació final). Escrit i en grup. Es lliurarà la S8

EV2: Elaboració d'un treball sobre una qüestió rellevant en la Neurobiologia de l'audició, el llenguatge i la Comunicació (40% de la qualificació final): Escrit i Individual.

EV2a: Resultats de la cerca bibliogràfica (4 articles) (10 %) Es lliurarà la S12

EV2b: Elaboració i lliurament d'un informe escrit sobre un tema en Neurobiologia de l'audició, el llenguatge i la comunicació del tema escollit (30%) Es lliurarà la S16

EV3: Presentació oral i defensa del tema escollit (30 % de la qualificació final). Individual. Es presentarà la S17

EV4: Assistència (5% de la qualificació final)

Nota global

La nota global de l'assignatura serà la mitjana ponderada de la puntuació obtinguda en cadaun de les evidències d'aprenentatge.

Recuperació

Atenent a la seva naturalesa, l'EV3 i l'EV4 no es poden recuperar.

Si la nota final del Mòdul no arriba a 5 caldrà recuperar, la manera de fer-ho es tornant a lliurar l'informe escrit de la part que calgui recuperar (aquella evidència d'aprenentatge que no arribi a 5, EV2b).

La màxima nota que es pot obtenir després d'una recuperació és un 5 (sobre 10).

Definició de "No avaluable"

Els estudiants que no hagin presentat cap de les dues evidències relacionades amb el Treball de revisió (EV2a i EV2b) o que s'han presentat a vèries evidències però el pes total d'aquestes és inferior al 40,5 de la qualificació final rebran la qualificació de "No avaluable"

Prova de síntesi

Per a l'alumnat de 2ª o posterior matrícula es seguirà la mateixa avaluació continuada, per tant **NO** es preveu que hi hagi una avaluació mitjançant una única *prova de síntesi no recuperable*.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1: Anàlisi crític de fonts bibliogràfiques	25	0	0	2, 4, 15
EV2a: Resultats cerca bibliografica	10	0	0	2, 4, 5, 15
EV2b: Treball de revisió escrit (maxim 5 planes)	30	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14
EV3: Presentació oral i defensa del treball de revisió	30	0	0	1, 3, 7, 8, 9, 10, 14
EV4: Assistència	5	0	0	1, 14

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Bishop DV (2009) Genes, cognition, and communication: insights from neurodevelopmental disorders. *Ann N Y Acad Sci.* 1156:1-18.

Caspi A; Moffitt TE (2006) Gene-environment interactions in psychiatry: joining forces with neuroscience. *Nat Rev Neurosci.* 7(7): 583-590.

Fisher, S. E. (2016). Evolution of language: Lessons from the genome. *Psychonomic Bulletin & Review*, 1-7.

Ghosh A, Michalon A, Lindemann L, Fontoura P, Santarelli L (2013) Drug discovery for autism spectrum disorder: challenges and opportunities. *Nat Rev Drug Discov.* 12(10):777-90

Kleim, J. A. & Jones, T. A. (2008). Principles of experience-dependent neural plasticity: implications for rehabilitation after brain damage. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 51, 225-239.

Lieberman P (2013) Synapses, Language, and Being Human. *Science.* 342(6161):944-945, 2013

Narbona, J. & Crespo-Eguílaz, N. (2012). Plasticidad cerebral para el lenguaje en el niño y el adolescente. *Revista de Neurología*, 54 (Supl. 1), 127-130.

Newbury DF, Monaco AP, Paracchini S.(2014) Reading and language disorders: the importance of both quantity and quality. *Genes.* 5(2):285-309.

Norton ES, Beach SD, Gabrieli JD (2015) Neurobiology of dyslexia. *Current Opinion in Neurobiology*, 30: 73-38.

Poeppel D (2014) The neuroanatomic and neurophysiological infrastructure for speech and language. *Current Opinion in Neurobiology*, 28: 142-149.

Purves D, Augustine GJ, Fitzpatrick D, Hall WC, Lamantia A-S, Mcnamara JO, Williams, S. Neurociencia (3ª Ed, 2007). Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana. Capítulos 21, 22, 23 y 24

Simmons, D (2008) Behavioral genomics. *Nature Education* 1(1):54.

ALTRE BIBLIOGRAFIA

Bates E, Roe K (2001) Language development in children with unilateral brain injury. En: Nelson, C. A.; Luciana, M. (Eds). *Handbook of developmental Cognitive Neuroscience*. The MIT Press. Pp. 281-308.

Bavelier D, Neville HJ (2002) Cross-modal plasticity: Where and how? *Nature Reviews Neuroscience*, 3: 443-452

Canitano R (2014) New experimental treatments for core social domain in autism spectrum disorders. *Front Pediatr.* 2:61

Dror, AA, Avraham KB. (2009) Hearing loss: Mechanisms revealed by genetics and cell biology. *Annu. Rev. Genet.* 43: 411-437

Heimler B, Weisz N, Collignon O (2014) Revisiting the adaptive and maladaptive effects of crossmodal plasticity. *Neuroscience*, 283: 44-63.

Kral A, Sharma A (2012) Developmental neuroplasticity after cochlear implantation. *Trends in Neurosciences*, 35(2): 111-122.

Marcus G, Rabagliati H (2006) What developmental disorders can tell us about the nature and origins of language. *Nat Neurosci.* 9(10): 1226-1229.

Matsunaga E, Okanoya K (2014) Cadherins: potential regulators in the faculty of language. *Curr Opin Neurobiol*, 28:28-33

Small SL, Llano DA (2009) Biological approaches to aphasia treatment. *Curr Neurol Neurosci Rep.* 9(6):443-50

Spooren W, Lindemann L, Ghosh A, Santarelli L (2012) Synapse dysfunction in autism: a molecular medicine approach to drugdiscovery in neurodevelopmental disorders. *Trends Pharmacol Sci.* 33(12):669-84

White EJ, Hutka SA, Williams LJ, Moreno S (2013) Learning, neural plasticity and sensitive periods: implications for language acquisition, music training and transfer across the life span. *Frontiers in Systems Neuroscience*, 7, Article 90

Wong PC, Morgan-Short K, Ettlinger M, Zheng J (2012) Linking neurogenetics and individual differences in language learning: the dopamine hypothesis. *Cortex* 48(9):1091-10

Programari

Cercador (Edge, Google, ...)

Editor de Text (Word,...)

Dissenyador de Presentacions (PowerPoint, ...)

Docencia on line (Teams,..)

Campus Virtual UAB (Moodle) : Eina bàsica de comunicació i repositori de material.